

OLEME SINUGA ÜKSMEEDEL ÜHISE
KODUKÜLA KAUDU,
TOETUME SINUGA SAMALE KEE-
LELE SAMADE SÖNADE KAUDU.
ARGIPÄEVADES ALLES PÜSIME
VANADE TAVADE KAUDU.
PILVE TAGANT PÄIKEST TAJUME
ÜHISTE MÄLESTUSTE KAUDU.
VAIKIME, NAERAME, VASTAME,
KÜSIME — SEOTUD ÜHISES AJAS
ÜHISTE MÕTETE KAUDU.

SARU KOOLI AJALOOST

Saru kooli tekkest räägivad esimesed teated juba 18. sajandist. Kuna puudus kindel koolimaja, siis anti lastele kooliõpetust kord ühes, kord teises rehetoas. Nendeks olid Koobassaare, Tammi, Haava jt. rehetoad.

19. sajandi 60-ndatest aastatest oli kool Saru-Kallastel. Õppetöö toimus mihklipäevast jüripäevani. Lastele õpetati kirikulaule, usuõpetust, hiljem ka emakeelt, rehkendust, geograafiat. Õpetajaks oli Heno Kalkun, keda peeti arukaks meheks. Ta oli osanud saksa ja vene keelt. Peale selle asutas ta esimese laulukoori vallas.

1877. aastal ehitati praeguse koolimaja kohale uus koolihoone. Rahvas kutsus seda Andruse koolimajaks. Koolis töötas 3 õpetajat — Heno Kalkun, koolijuhataja, Heno Tamberg ja Pauliine Kalkun. Heno Kalkun oli ka suurseltskonnainimene ja koolil oli ilus tava korraldada Suhkrumäel suur jaanituli laulude ja mängudega. Nii saigi kool rahvasuus Jaanimäe kooli nime.

Sellel ajal oli koolis kolm klassi. Kooli läksid lapsed 9aastaselt. Lastel oli võimalik viibida internaadis. Saru kooli lapsed jätkasid õpinguid Hargla kihelkonnakoolis.

Iseseisva Eesti aastail oli Saru kool 6-klassiline. Koolis oli 3, vahel ka 4 õpetajat, kogu aeg töötasid koolis koolijuhatajana Julius Kokk ja õpetaja Hedvig Kronberg.

Neil aastail tegeldi karskusliikumisega. Mõlemad õpetajad olid ka seltsielu hingeks. Koolijuhataja oli ka raamatukogu juhataja, koori- ja näitejuht.

Sõja ajal õpetajate kaader vahetus, ainult koolijuhataja J. Kokk oli kohal. 40-ndate aastate keskel asusid kooli tööle noored õpetajad Lehte Mihklisoo ja Alfons Visla. Nemad panid tugeva aluse

kooli muusika-, laulu- ja kirjanduselule. Kooliõpetaja ameti valisid mitmed kohalikud noored, kes jäid oma ametile truuks kuni pensionile siirdumiseni — Ülo Tammemäe, Hely Morel, Leili Kõivupuu, Juta Liira, Milvi Trahv.

Saru kool oli kodune kool, kaasaegselt öeldud lapsesõbralik. Lapsed said vabalt mängida, joosta, kord oli sellest hoolimata hea.

Igati püüti tolle aja viletsatest oludest hoolimata laiendada õpilaste silmaringi — käidi ekskursioonidel ja matkadel. Klässiekskursioonidele sõideti sageli veoautodega.

Kõige parem tase oli koolis koorilaulul. 1958. aastal laulis kooli väike 25-liikmeline lastekoor ennast esikohale vabariigis. Selle eest saadi preemiaks akordion. Koolis oli lastekoor, ansamblid ja mandoliiniorkester. Pillihuvilistele lastele õpetati eraldi klaveri- ja akordionimängu.

Saru kooli lapsed olid töökad ja sõbralikud, harva tuli ette pahandusi.

Aastaid olid kooliga liidetud Saru lauatehase algklassid (eesti ja vene komplektid), kus töötasid õpetajatena E. Laurits ja V. Kolk.

1961. a. muudeti enamik koole kaheksaklassilisteks. Saru koolis õppis 87 õpilast, Saru lauatehase klassides 18 õpilast. Hoolimata kooli ja kohaliku rahva taotlustest muudeti kool algkooliks. Algekool töötas 1968. aastani. Sinna jäid tööle Hely Morel ja Juta Liira.

Kooli direktor J. Kokk siirdus vanaduspensionile, kohalikud õpetajad jätkasid tööd Mõniste koolis, teised suunati mujale. Helgi ja Elmar Parts, kes Sarus töötasid kooli eksisteerimise viimasel kuuel aastal, on tänaseni hariduspõldu kündnud Ruusmäel.

Õpetajad 7klassilise kooli viimasel kevadel. Vasakult: H. Morel, N. Kikkas, J. Liira, L. Kõivupuu, L. Visla, H. Kronberg, O. Unn. Taga: A. Visla, E. Parts, J. Kokk.